

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

(пост. п. 6 від «07» 02 2020 р.)

Ректор

 А.А. Мазаракі

ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО / ORATHORY

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

Київ-2020

**Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: В.Й. Разіцький, канд. істор. наук, доц.

А.Л. Лісневська, канд. пед. наук, доц.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та політології 05.02.2020 р., протокол № 16.

Рецензенти: Латигіна Н.А., д. політ.н., проф.,
Кисельов М.М. д. філос. н., проф.
провідний науковий співробітник
Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди ПАН України

ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО / ORATHORY

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

ВСТУП

Програма дисципліни «Ораторське мистецтво» призначена для здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» усіх спеціальностей.

Програму підготовлено відповідно до Стандартів вищої освіти КНТЕУ, освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії в КНТЕУ.

Програма дисципліни «Ораторське мистецтво» складається з наступних розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування в аспірантів системного, цілісного уявлення про основні закони риторики як науки, спрямованої на розвиток інтелекту, та культури мовлення майбутнього педагога.

Завдання дисципліни:

- підвищити мовну культуру аспірантів;
- оволодіти формами, засобами і методами встановлення ефективної комунікації у життєвому та професійному спілкуванні аспірантів;
- сприяти формуванню навичок до публічного мовлення та культури мислення аспірантів;

Предметом дисципліни «Ораторського мистецтва» є вчення про умови, форми і засоби ефективної мовленнєвої комунікації аспірантів як майбутніх викладачів.

Програма дисципліни підготовлена для аспірантів усіх спеціальностей.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

знання

- основних прийомів та методів удосконалення майстерності мовлення фахівця як засобу виступу, промови, ведення дискусії, полеміки, спору в освітній, науковій та інших сферах діяльності;
- мовної специфіки спілкування, особливості вирішення комунікативно-мовленнєвих ситуацій, характерних для професійної діяльності кваліфікованого фахівця;

- основних прийомів техніки мовлення, сучасних видів ораторських промов та їх використання на практиці в науково-педагогічній, професійній діяльності.

вміння

- правильно вибирати тему промови, професійно значимий мовленнєвий жанр, що відповідає конкретній ситуації, та створювати максимально ефективну композицію промови;
- логічно, правильно, змістовно й емоційно виражати думки з метою здійснення ораторського впливу на аудиторію та формування в неї позитивного враження;
- ефективно застосовувати ораторські техніки і прийоми з метою вирішення комунікативних завдань в кожній конкретній ситуації;
- професійно володіти полемічним мистецтвом (диспут, полеміка, дискусія).

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Ораторське мистецтво» забезпечує оволодіння аспірантами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-науковою програмою:

зі спеціальності 033 «Філософія»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК6	Здатність працювати в міжнародному науковому просторі.	2-7
ЗК8	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; вміння виявляти, формулювати та вирішувати соціально-філософські проблеми.	2-9
ЗК9	Вміння спілкуватися з експертами з інших галузей знань.	3, 4, 5
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК14	Спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю.	3-9
ФК16	Здатність професійно презентувати результати своїх досліджень у вітчизняному та міжнародному науковому просторі.	2-8
ФК17	Здатність працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії.	3-8

ФК21	Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.	2-7
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 10	Уміння доводити результати досліджень та інновацій та публічно їх представляти, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою.	2-9
ПРН12	Здатність демонструвати навички ефективної комунікації з науково-професійною аудиторією та громадськістю із представленням та доведенням теоретичної значущості та практичної цінності власних наукових досліджень, зокрема, застосовуючи іноземну мову.	2-9
ПРН14	Уміння застосовувати набуті комунікативні компетентності й етичні настанови для ведення наукових дискусій та з метою пошуку вирішення актуальних проблем філософії.	2-9

зі спеціальності 051 «Економіка»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК4	Здатність до критичного аналізу фактів та синтезу нових наукових ідей на основі логічних аргументів.	3-9
ЗК6	Здатність до ефективно усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження.	2-8
ЗК7	Здатність до конструктивної комунікації з колегами, партнерами.	2-9
ЗК9	Здатність до популяризації наукових знань, організації та проведення навчальних занять.	3, 4, 5
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК4	Здатність виявляти, формулювати і пропонувати інноваційні вирішення економічних проблем.	2-8
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН1	Уміння навчатися та застосовувати набуті знання та навички для проведення наукового дослідження та впровадження його результатів на практиці.	3-9

ПРН12	Уміння обґрунтовано і доступно презентувати результати власних наукових досліджень як вимогливій професійній аудиторії, так і широким колам споживачів наукового продукту, безпосереднім суб'єктам економічних відносин, здобувачам вищої освіти.	2-9
ПРН15	Здатність розробляти та доступно викладати освітні курси для здобувачів економічної освіти, застосовувати новітні освітні методики, психологічні прийоми.	2-9

зі спеціальності 052 «Політологія»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК1	Здатність до соціально-політичного осмислення загальних принципів і законів розвитку природи, суспільства та пізнання.	2, 3, 6, 8
ЗК4	Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні.	2-9
ЗК7	Здатність працювати в міжнародному науковому просторі.	3, 4, 5
ЗК11	Здатність працювати автономно.	2-9
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК1	Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.	1-9
ФК6	Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.	2-9
ФК9	Здатність кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у вітчизняних фахових наукових виданнях та у міжнародних наукометричних джерелах.	2-8
ФК13	Здатність до саморозвитку, самовдосконалення та відповідальності за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень.	2-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		

ПРН 1	Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.	2-9
ПРН5	Знати на поглибленому рівні нормативну та позитивну політичну теорію, політичний аналіз, порівняльну та прикладну політологію та володіти категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.	2-8
ПРН7	Комплексно застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.	2-8
ПРН 10	Працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами (наприклад, Scopus, Web of Science, Web of Knowledge, Astrophysics, PubMed, Mathematics, Springer, Agris, GeoRef та ін.).	3-8
ПРН 12	Уміння доводити результати досліджень та інновацій та публічно їх представляти, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою.	2-9

зі спеціальності 053 «Психологія»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК1	Здатність усно і письмово обговорювати результати своєї наукової роботи іноземною мовою, представляти в усній та письмовій формі результати досліджень, звіти, а також повне розуміння іншомовних наукових текстів в галузі психології.	2-9
ЗК3	Здатність оволодіти загальнонауковими	2-9

	(філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики психолога та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.	
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК7	Здатність організувати та проводити навчальні заняття, зокрема, здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.	3-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН1	Мати передові концептуальні та методологічні знання з психології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій і публікувати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.	3-8
ПРН2	Оволодіти основними напрямками системного наукового світогляду та загального культурного кругозору, уміння враховувати кроскультурні особливості спілкуватись іноземною мовою у міжнародній взаємодії і в практичній діяльності психолога.	2-9
ПРН 4	Вільно презентувати та обговорювати наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відтворювати результати.	3-9
ПРН7	Організувати та проводити навчальні заняття, зокрема, здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. Демонструвати навички самостійного проведення лекцій і практичних занять, формувати у студентів креативне мислення, відкритість до нових знань і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.	2-9

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
---------------------------	----------------------	---

<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК8	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.	2-9
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК8	Здатність публічно представляти, захищати результати своїх наукових і практичних досліджень, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою.	3-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 14	Публічно представляти, захищати результати своїх досліджень, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою.	2-9

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК1	Здатність представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».	2-8
ЗК9	Здатність до викладання професійно орієнтованих дисциплін із застосуванням сучасних методик.	1-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН13	Уміння усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності у сфері професійної діяльності.	1-9
ПРН16	Уміння проводити наукові дослідження, визначати нові підходи, напрями, шляхи вирішення завдань.	3-8

зі спеціальності 073 «Менеджмент»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК2	Здатність дотримуватись професійної етики, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.	1-9
ЗК3	Здатність усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.	2-8
ЗК6	Здатність застосовувати основи педагогіки і психології, організувати та поводити навчальні заняття в освітньому процесі у закладах вищої освіти.	1-9
ЗК7	Здатність усно і письмово представляти та обговорювати результати своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також повне розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (зокрема, і з менеджменту).	
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК6	Здатність досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках і презентувати їх результати.	1-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 2	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.	2-9
ПРН8	Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.	2-9

зі спеціальності 075 «Маркетинг»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності

<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК2	Здатність до усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.	2-9
ЗК4	Здатність до організації та проведення навчальних занять.	1-9
ЗК6	Володіння мовними компетентностями, достатніми для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.	1-9
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК3	Здатність до глибокого розуміння наукових текстів за напрямом досліджень державною та іноземною мовами, усної та письмової презентації та обговорення результатів наукових досліджень та інноваційних розробок в сфері маркетингу.	2-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 7	Демонструвати навички наукової комунікації, достатньої для участі в міжнародному співробітництві з широкою науковою спільнотою та громадськістю у сфері маркетингу.	2-9
ПРН10	Формулювати та аргументувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних та методологічних знань в сфері маркетингу.	2-9
ПРН 11	Презентувати результати власних наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі.	2-9
ПРН 14	Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу.	2-9

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК3	Здатність усно і письмово презентувати та	1-9

	обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, розуміти іншомовні наукові тексти за напрямом досліджень.	
ФК4	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.	2-8
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 5	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.	2-9

зі спеціальності 081 «Право»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК2	Здатність до самовдосконалення, підвищення інтелектуального та культурного рівня, до безперервної професійної освіти, удосконалення професійної етики, культурного кругозору спеціально-професійних навиків.	2, 3, 4, 8
ЗК4	Здатність до критичного аналізу фактів та синтезу нових наукових ідей на основі логічних аргументів.	3-8
ЗК5	Здатність застосовувати у науковій діяльності універсальні навички дослідника, сучасні інформаційно-комунікаційні технології з метою усної та письмової презентації результатів наукового дослідження та впровадження останніх у практичну діяльність та організацію і проведення навчальних занять.	2-9
ЗК10	Спроможність забезпечити комерціалізацію наукових розробок, управління науковими проектами та/або складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрацію прав інтелектуальної власності.	2-8
ЗК12	Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній	2-9

	та письмовій формі, а також повного розуміння іншомовних наукових текстів зі спеціальності «Право».	
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК2	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування з проблем права.	3-9
ФК9	Розуміння необхідності поваги до честі та гідності особистості, захисту прав і свобод людини і громадянина, соціальних спільнот.	2-8
ФК11	Володіння юридичною, науковою термінологією та юридичною технікою.	3-8
ФК13	Здатність застосовувати юридичні знання в нормотворчій, правозастосовній, викладацькій та інших видах професійної діяльності.	2-8
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 3	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування з проблем у сфері права.	2-9
ПРН4	Уміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати правову інформацію в складних і непередбачуваних умовах.	3-8
ПРН5	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування з проблем у сфері права.	3-8
ПРН 12	Уміння обґрунтовано і доступно презентувати результати власних наукових досліджень як вимогливій професійній аудиторії, так і широким колам споживачів наукового продукту, безпосереднім суб'єктам правових відносин.	2-8
ПРН 13	Здатність до письмового й усного представлення наукового та практичного матеріалу та аргументування його результатів.	2-8
ПРН 15	Здатність розробляти та доступно викладати освітні дисципліни для здобувачів правової	2-9

	освіти, застосовувати новітні освітні методики, психологічні прийоми.	
--	---	--

зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК4	Здатність підтримувати конструктивний діалог та дискусію в науковому середовищі українською та однією з іноземних мов європейського простору.	1-9
ЗК8	Здатність здійснювати презентації результатів власного наукового дослідження.	2-8
ЗК12	Уміння чітко та аргументовано висловлювати власну наукову думку українською та іноземною мовами.	2-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 7	Вміти ефективно представляти результати наукової роботи у вигляді презентацій, доповідей, наукових статей та видань за результатами виконаної роботи державною та іноземною мовами.	2-9
ПРН 14	Вміння вести активний діалог, дискусію за проблематикою наукового дослідження в області комп'ютерних наук, у тому числі із застосуванням сучасних мультимедіа.	3-6, 8, 9
ПРН17	Здатність розробляти та доступно викладати освітні курси для здобувачів технічної (ІТ) освіти, застосовувати іноваційні методики викладання.	2-9

зі спеціальності 181 «Харчові технології»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК6	Знання мови, достатньої для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з харчових технологій.	1-9
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК2	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень	1-9

	та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень з харчових технологій.	
ФК4	Планувати та здійснювати освітній процес на основі сучасних методологічних принципів, застосовувати активні методи викладання, використовувати різні стратегії педагогічної взаємодії, способів комунікативного впливу, діалогічного педагогічного спілкування.	3-8
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 1	Знати та розуміти філософську методологію наукового пізнання та психолого-педагогічних аспектів професійно-наукової діяльності та проблем, пов'язаних з впливом науки і техніки на розвиток сучасної цивілізації.	2-8
ПРН7	Мати досвід спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю у відповідній галузі наукової та/або професійної діяльності.	3-9
ПРН 16	Планувати та здійснювати освітній процес на основі сучасних методологічних принципів, застосовувати активні методи викладання, використовувати різні стратегії педагогічної взаємодії, способів комунікативного впливу, діалогічного педагогічного спілкування, а також демонструвати навички лідерства і саморегуляції на основі самопізнання.	2-9

зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК6	Здатність до ефективною усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження.	1-9
ЗК7	Здатність до конструктивної комунікації з колегами, партнерами.	2-9
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК4	Здатність виявляти, формулювати і пропонувати інноваційні вирішення проблем публічного управління та адміністрування.	3-8
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		

ПРН1	Уміння навчатися та застосовувати набуті знання та навички для проведення наукового дослідження та впровадження його результатів на практиці.	3-7
ПРН 12	Уміння обґрунтовано і доступно презентувати результати власних наукових досліджень як вимогливій професійній аудиторії, так і широким колам споживачів наукового продукту, здобувачам вищої освіти.	2-8
ПРН15	Здатність розробляти та доступно викладати освітні курси для здобувачів освіти в галузі публічного управління та адміністрування, застосовувати новітні освітні методики, психологічні прийоми.	2-9

зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК4	Здатність демонструвати загальнонаукові (філософські) і універсальні навички дослідника, мовні компетентності у частині наукового усного і писемного мовлення державною та іноземними мовами при оформленні наукових та академічних текстів, демонстрації результатів наукових досліджень у ході дискусій та наукової полеміки	1-9
ЗК5	Здатність працювати в команді дослідників, виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, сповідуючи та дотримуючись принципів наукової етики.	3-7
ЗК6	Здатність до організації та проведення навчальних занять з використанням теоретичних та методологічних напрацювань власного наукового дослідження.	2-9
<i>Фахові компетентності освітньою програмою</i>		
ФК5	Здатність здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами	2-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 4	Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, готувати наукові тексти та доповіді,	2-8

	здійснювати публічну апробацію результатів досліджень як державною так і іноземними мовами, демонструвати усну та письмову комунікацію.	
ПРН5	Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, дотримуючись принципів наукової етики	2-9
ПРН6	Знати систему вищої освіти в Україні, специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи; використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти, сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами, інноваційні методи навчання. Критично оцінювати власні наукові розробки при впровадженні у навчальний процес.	3-7
ПРН11	Здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.	3-9

зі спеціальності 293 «Міжнародне право»

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК1	Здатність до опанування іноземною мовою в обсязі, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.	3-8
ЗК3	Здатність до філософського осмислення та обробки наукової інформації, її систематизації, узагальнення та формулювання відповідних висновків.	8-8
ЗК4	Здатність до ефективної усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.	1-9

ЗК6	Здатність до організації та проведення навчальних занять	2-9
ЗК7	Здатність до управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень.	3-7
ЗК9	Здатність до критичного аналізу фактів та синтезу нових наукових ідей на основі логічних аргументів.	2-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 12	Уміння обґрунтовано і доступно презентувати результати власних наукових досліджень як вимогливій професійній аудиторії, так і широким колам споживачів наукового продукту, які цікавляться міжнародними відносинами.	3-9
ПРН15	Здатність розробляти та доступно викладати освітні курси для здобувачів юридичної освіти та інших спеціальностей, застосовувати новітні освітні методики, психологічні прийоми.	1-9

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни

Ораторське мистецтво як компонент культури аспіранта. Поняття «Ораторське мистецтво» в системі гуманітарної підготовки аспірантів. Цілі і завдання ораторського мистецтва та їх реалізація у студентській аудиторії.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1,3,4,6,7.

Додатковий: 16, 17,18,19,21,25,28.

Інтернет-джерела: 29,33,34,35,36.

Тема 2. Теорія мовлення – основа ораторської підготовки аспірантів

Мовленнєва діяльність сучасного фахівця.

Сучасні теорії мовлення. Лінгвістика, соціальна психологія, психолінгвістика та їх значення у мовленнєвій підготовці здобувачів вищої освіти.

Культура мовлення аспірантів. Основні критерії: змістовність, правильність, виразність, ясність, точність, стислість, доцільність.

Етичні та комунікативні засади мовлення аспірантів. Мовленнєве спілкування у професійній діяльності. Комунікативна компетентність аспіранта. Мовний етикет. Здобутки мовленнєвого спілкування.

Комунікативні невдачі. Норми мовного спілкування та мовні помилки під час публічного виступу і шляхи їх усунення.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1,3,4,6,7.

Додатковий: 17,18,21, 25,28.

Інтернет-джерела: 29, 34,35,36.

Тема 3. Красномовство як ефективний інструмент впливу на аудиторію

Різновиди стилів мовлення і сучасні мовленнєві ситуації. Стилїстика і стилі. Основні стилі красномовства та їх характеристика: науковий стиль, публіцистичний стиль, офіційно-діловий стиль, художньо-белетристичний стиль, розмовно-побутовий стиль.

Основні роди красномовства: соціально-політичне, академічне, соціально-побутове, лекційно-пропагандистське, діалогічне та їх використання у процесі комунікації.

Вибір жанру і стилю промови як ознака високого професіоналізму фахівця.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1,3,4,6,7.

Додатковий: 16,17,18,21,22,23.

Інтернет-джерела: 29,33,34,35,36.

Тема 4. Основи ораторської майстерності

Стратегія викладача, науковця в освітньому процесі та професійній діяльності як загальний і всебічний план досягнення мети. Компоненти стратегії. Спільна та індивідуальна мета. Маніпулятивні та гуманістичні комунікативні установки. Діалогічний та монологічний характер спілкування з аудиторією. Модель послідовності стратегічних дій оратора та її значення для переконання аудиторії.

Тактика ритора як система послідовних дій реалізації обраної стратегії. Основні принципи, засоби, прийоми ораторської майстерності та їх роль у процесі здійснення впливу на аудиторію.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1,3,4,6,7.

Додатковий: 17,18,21, 52,28.

Інтернет-джерела: 29,32,33,34.

Тема 5. Ритор і аудиторія

Сутність і проблеми взаємодії оратора та аудиторії. Особистість ратора. Професіограма оратора. Загально-психологічні вимоги до оратора.

Система цінностей аудиторії як колективного суб'єкта риторичної дії оратора. Програма вивчення аудиторій. Типи аудиторій. Індивідуально-особистісні, соціально-демографічні та соціально-психологічні ознаки аудиторії.

Взаємодія оратора з аудиторією. Налагодження контакту. Управління поведінкою аудиторії: увага, інтерес, активізація мисленневої та почуттєво-емоційної діяльності, обговорення, передбачення запитань і заперечень.

Поняття мовленнєвої агресії. Принципи безконфліктного спілкування викладача зі студентською аудиторією.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1,3,4,6,7.

Додатковий: 16,17,18,19,20,23.

Інтернет-джерела: 29,30,32,34,36.

Тема 6. Публічний виступ оратора

Загальна характеристика публічного виступу ратора. Задум промови, пошук і знаходження провідних ідей. Визначення теми. Формування мети. Збирання матеріалу. План виступу. Форми текстового оформлення матеріалу.

Композиція промови. Вступ. Основна частина. Заключна частина. Формулювання висновків. Основні принципи промови: принцип посилення, принцип органічної єдності, принцип економії. Основні методи викладання: індуктивний, дедуктивний, аналогії, концентричний, сходинковий, історичний. Недоліки в композиції та їх запобігання. Основні стилі промови.

Проголошення промови перед студентською аудиторією та її варіанти. Невербальні засоби спілкування оратора.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1,3,4,6,7.

Додатковий: 16,17,19,20,22.

Інтернет-джерела: 29,30,32,34,36

Тема 7. Фігури публічного виступу

Риторична фігура як засіб посилення емоційної вмотивованості промови оратора. Фігуративна практика в освітньому процесі та в інших сферах професійної діяльності. Фігури і тропи.

Типи класифікації риторичних фігур: фігури слів, фігури думок,

фігури милозвучності, фігури зазначення, фігури руху, фігури згуку, фігури накопичення, фігури недоговоріння, фігури ритмізації, фігури діалогізації у публічному виступі.

Троп як засіб досягнення естетичного ефекту виразності в публіцистиці та у виступі ратора. Класифікація тропів. Практика використання тропів у різних видах професійної діяльності.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1,3,4,6,7.

Додатковий: 16,17,19,20,22.

Інтернет-джерела: 29,30,32,34,36.

Тема 8. Основи техніки мовлення ратора

Дихання як енергетична база мови оратора. Поняття фонаційного дихання. Основи техніки фонаційного дихання. Способи зняття емоційного напруження. Контроль і регуляція дихання. Особливості постановки голосу оратора. Сила голосу. Висота. Діапазон. Тембр.

Чіткість і виразність як професійна необхідність промови ратора. Дикція. Удосконалення дикції. Артикуляція. Темпоритм промови. Методи декламації.

Засоби емоційно-образної та логічної виразності. Різновиди форм побудови речення. Інтонація. Логічний наголос. Пауза: види та практика використання під час публічного виступу.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1,3,4,6,7.

Додатковий: 16,17,19,24,26.

Інтернет-джерела: 29,30,32,34,36.

Тема 9. Доказ та обґрунтування у комунікативному процесі

Комунікація і діалогіка в публічному виступі. Логічні засади публічної промови оратора. Закони логічного мислення та специфіка їх використання в публічному виступі.

Сутність полеміки та її різновиди. Культура і мистецтво ведення полеміки. Етика та етикет полеміста-викладача, науковця. Заборонені прийоми в полеміці. Конструктивність та толерантність полеміки, дискусії, діалогу з підготовленими та не підготовленими аудиторіями.

Доказ, обґрунтування, переконання та спростування у публічному виступі. Засоби, прийоми, методи спростування, обґрунтування та доказу і їх застосування в професійній діяльності.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1,2,3,4,5,6.

Додатковий: 16,17,18,20,27.

Інтернет-джерела: 29,30,32,44,36.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ*

Основний

1. Василенко В. А. Академічна риторика : навч. посіб. для студ. гуманіт. ф-в вищ. навч. закл. / В. Василенко, В. Герман ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Сум. філ. Харк. нац. ун-ту внутр. справ. – Суми : Наталуха А. С., 2018. – 275 с.
2. Гамова Г. І. Ораторське мистецтво : навч. посібник / Г. І. Гамова ; Національна академія держ. управління при Президентові України. Харківський регіональний ін-т держ. управління. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2017. – 172 с.
3. Ключев Е.В. Риторика (Инвенция. Диспозиция. Элокуция): учебное пособие для вузов / Е. В. Ключев – Минск. : ПРИОР, 2001. – 272 с.
4. Олійник О. Риторика : навч. посіб. для студ. вузів. / О. Олійник. – К. : Кондор, 2009. – 170 с.
5. Чибісова Н.Г. Риторика : навч. посіб. / Н.Г. Чибісова, О.Я. Тарасова – К. : Центр навч. літ., 2013. – 228 с.
6. Сагач Г.М. Ділова риторика : Мистецтво риторичної комунікації / Г.М. Сагач – К. : Зоря, 20016.
7. Corbet P.J. E. Classical Rhetoric for the Modern Student / Edward P.J. Corbett, Robert J. Connors. – Oxford University Press, 2018. – 578 p.

Додатковий

8. Александров Д.Н. Основы ораторского мастерства, или в погоне за Цицероном : учебное пособие / Д.Н. Александров – Х., 2013. – 487 с.
9. Алтухова Г. А. Основы культуры речи библиотекаря : учеб. пособ. / Г. А. Алтухова ; ред. совет : О. О. Борисова и др. – Минск, 2018. – 168 с.
10. Вандишев В.М. Риторика : экскурс в історію вчень і понять : навчальний посібник / В.М. Вандишев – К. : Кондор, 2013.
11. Дебати: Навч. посіб. — К. : А.П.М., 2016.
12. Жоль К.К. Методи научного познання и логика. учебное пособие / К.К. Жоль – К. : Атика, 2017. – 288 с.
13. Зарецкая Е. М. Риторика : Теория и практика речевой коммуникации : монография / Е.М. Зарецкая – 4-е изд. – Минск. : Дело, 2015. – 477 с.
14. Колтунова М.В. Язык и деловое общение : Нормы, риторика, этикет : учеб. пособ. для студ. Вузов / М.В. Колтунова – Х., 2012. – 288 с.

* Курсив – визначено джерела і літературу, наявні в бібліотеці КНТЕУ

15. Куньч З. Й. Українська риторика: історія становлення і розвитку : навч. посіб. / Зоряна Куньч ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2017. – 248 с.
16. Неориторика в масовій комунікації: навч. посіб. / В. М. Стехіна – К.: НТУУ «КПІ», 2017. – 144 с.
17. Мацько Л.І. Риторика / Л.І. Мацько, О.М. Мацько – К, 2013.
18. Олійник О. Ораторське мистецтво юриста : навч. посіб. / О. Олійник – К. : Кондор, 2019. – 210 с.
19. Онуфрієнко Г. С. Риторика : навч. посіб. / Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр уч. Л-ри, 2018. – 588 с.
20. Пинтосевич И. Уверенность в себе и ораторское мастерство / Ицхак Пинтосевич. – К. : [б. и.], 2019. – 266 с. – (Серия "Харизма и влияние" : книга-тренинг).
21. Пономарів О. Д. Культура слова / О.Д. Пономарів – К. : Либідь, 2017.
22. Риторика: навчально-методичний посібник / П.С. Каньоса. – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2016. – 131 с.
23. Шипунов С. Харизматичний оратор. Руководство к курсу словесной импровизации / С. Шипунов – Минск. – 2015 – 258 с.
24. Hayot E. The Elements of Academic Style: Writing for the Humanities / Eric Hayot. – Columbia University Press, 2014. – 246 p.
25. Heinrichs J. Thank You for Arguing: What Aristotle, Lincoln, and Homer Simpson Can Teach Us About the Art of Persuasion / Jay Heinrichs. – Three Rivers Press 2007. – 336 p.
26. Kennedy A. G. Classical Rhetoric and Its Christian and Secular Tradition from Ancient to Modern Times / George A. Kennedy. – University of North Carolina Press, 2009. – 360 p.
27. Quinn A. Figures of Speech: 60 Ways To Turn A Phrase / Arthur Quinn, Barney R. Quinn. – Routledge, 2005. – 112 p.
28. Toye R. Rhetoric: A Very Short Introduction / Richard Toye. – OUP Oxford, 2013. – 122 p.

Інтернет-ресурси

29. Абрамович С.Д. Риторика: Навч. Посібник [Електронний ресурс] / С.Д. Абрамович, М.Ю. Чікарькова. – Львів : Світ, 2014. – 240 с. – Режим доступу : <http://194.44.152.155/elib/local/sk651547.pdf>
30. Арістотель. Політика / Арістотель; пер. О. Кислюк [Електронний ресурс] // Ізворник. – К., 2000. – 239 с. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/aristotle/arist.htm>
31. Масалова Т. Місце проповіді в риторичі та гомілетичі [Електронний ресурс] / Тетяна Масалова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Лінгвістика : зб. наук. праць. – Херсон : ХДУ, 2017. – Вип. 28. – С. 66-70. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/3848/1/Масалова.pdf>

32. Миртов. Живое слово. – Режим доступа :
http://www.orator.biz/?full=1&s=38&d_id=162.
33. Пекерская Е.М. Вокальный букварь. – Режим доступа :
http://www.orator.biz/?full=1&s=39&d_id=118.
34. Цицерон М. Т. Избранные сочинения [Электронный ресурс] /
М.Т. Цицерон // LibreBook. – Режим доступа :
http://librebook.me/izbrannye_sochineniia.
35. Черняк В.Д. Риторика: навч. посібн. [Электронный ресурс] /
В.Д. Черняк // Stud.com.ua. –
Режим доступа : <http://stud.com.ua/45792/ritorika/ritorika>
36. Connolly J. The State of Speech. Rhetoric and Political Thought in Ancient Rome [Электронный ресурс] / Joy Connolly. – Режим доступа :
http://www.orator.biz/?full=1&s=39&d_id=118.